

ЕКОЛОГІЧНІ ЗНАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ ВИРОБНИЦТВА

Розглянуто роль екологічних знань у підготовці фахівців аграрної сфери виробництва. Сучасна фахова екологічна підготовка спеціаліста не вичерпується тільки знаннями про природу, її закони, але й передбачає опанування практичними навичками та вміннями їх застосування в практичній діяльності. Цьому сприяє професійний компонент екологічної культури, який виявляється в оволодінні екологічними вміннями і навичками як способами екологічної діяльності.

Ключові слова: екологія, освіта, наука, агросфера, природне середовище, екологічна компетентність.

Погіршення екологічної ситуації спонукають на науковій основі вивчати взаємодію людини з природою, передбачати і прогнозувати всі її наслідки.

Україна визначила курс на інтеграцію до Європейського Союзу як стратегічну мету свого розвитку. Тому сучасні тенденції якісних зрушень в українському суспільстві, європейська інтеграція та розвиток міжнародних напрямів співпраці у сфері гарантії якості життя і здоров'я людини обумовлюють пріоритетність екологічних досліджень. А для України – аграрної країни, де агросфера становить близько 73% території, особливої ваги і значення набуває екологічна підготовка фахівців аграрної сфери виробництва [1].

Антропогенне і техногенне навантаження на навколишнє природне середовище в Україні у декілька разів перевищує відповідні показники розвинених країн світу. А це значить, що ситуація, яка склалася, потребує переосмислення і розроблення нової стратегії й підходів до формування агросфери, що ґрунтується на гармонізації взаємовідносин між природою та суспільством які відмічені в Концепції переходу до еколого-економічного управління аграрним виробництвом та Концепції екологічної освіти України. Як зазначають вчені: О.І. Фурдичко, П.П. Мельник, О.І. Дребот, М.Х. Шершун, О.І. Ковалів, Г. О. Білявський, Л. І. Бутченко та інші, екологізація освіти є системою заходів, спрямованих на забезпечення у навчальному процесі поглиблених екологічних знань та їх практичне застосування [2].

Сучасна фахова підготовка спеціаліста, зокрема й екологічна, не вичерпується тільки знаннями про природу, її закони, але й передбачає опанування практичними навичками і вміннями їх застосування в практичній діяльності. Цьому сприяє професійний компонент екологічної культури, який виявляється в оволодінні екологічними вміннями і навичками як способами екологічної діяльності. Вони формуються в процесі виконання лабораторно-практичних робіт, семінарських занять, проведення різноманітних дослідів, а також у написанні рефератів, курсових і дипломних робіт, проходженні різних видів практики. Тому загальна мета екологічної складової практичної підготовки фахівця – формування відповідного екологічного мислення, екологічної культури студента-аграрія, відповідальність його за власні дії і в професійній діяльності і в побуті. Ця мета досягається у загальному вигляді формуванням відповідного екологічного світогляду, єдиної цілісної картини світу. Україна історично є аграрною країною і в перспективі повинна мати важливе значення на внутрішньому і міжнародному ринку сільськогосподарської продукції. Для виправлення ситуації, що склалася в сфері виробництва, переробки, споживання і експорту сільськогосподарської продукції, Україні слід мати кваліфікованих фахівців, які б професійно займалися справою практичного застосування і поширення міжнародних норм якості, підвищенням суспільної свідомості і культури виробництва сільськогосподарської продукції та її екологічної безпеки, розробкою необхідних заходів для більшої орієнтації української економіки на споживача. Вагомий внесок в «екологічний слід» України вносить агросфера, як видозмінена людиною частина біосфери для виробництва сільськогосподарської продукції, що забезпечує життєдіяльність суспільства і, насамперед, задовольняє його потреби в харчових продуктах і сировині для інших галузей промисловості. Протиріччя впливу на біосферу інтенсивних технологій та хімізації сільського господарства виявляються під час дослідження та вивчення низки питань із землеробства, ґрунтознавства, агрохімії, рослинництва, тваринництва тощо. Студенти переконуються у ефективності застосування раціональних технологій підвищення продуктивності та виявляють негативні наслідки сільськогосподарської діяльності. Так створюються передумови для оцінювання щодо вирішення екологічних сільськогосподарських проблем, формується усвідомлення необхідності комплексного науково обґрунтованого підходу до взаємодії у системі «суспільство-природа».

Висновки і пропозиції. Екологічна освіта відображає високу етичність підходів, які стверджують доцільність і необхідність у збалансованому природокористуванні, тобто одночасному поєднанні використання і збереження ресурсів довкілля. У межах цього наукового підходу освіта виділила як самостійний напрям – екологію, що в результаті стало значним досягненням у формуванні фахівців агросфери екологічної компетентності.

Список використаних джерел

1. Концепція екологічної освіти України. Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148b3b2021c2c>
2. Концепція переходу до еколого-економічного управління аграрним виробництвом / О.І. Фурдичко, П.П. Мельник, О.І. Дребот, М.Х. Шершун, О.І. Ковалів, Г.Я. Бегійович, О.Л. Головіна, В.Ф. Терещенко, М.В. Бабій, О.В. Сирота; за ред. акад. О.І. Фурдичка. – К., 2013. – 14 с.